

دکتر حسین مهرابی؛
عضو هیات علمی
دانشگاه شهید باهنر
تشریح کرد

بیم و امید سیاستگذاری‌های آبی کرمان

* نباید باروش‌های فیزیکی به دنبال
تعادل بخشی در عرضه و تقاضا رفت
بلکه می‌بایست به سمت اقتصاد آب
حرکت کنیم.

توجه نمی‌کنند و عموماً کشاورزان و فعالان صنعت نگرانی‌های خاص خود را دارند؛ در حالی که باید به پیامدهای بی‌آبی، عمیق‌تر نگاه کنیم و بحران و عدم تعادل در حوزه آب را ریشه‌یابی کرد.

وی اظهار کرد: در اقتصاد هر عدم تعادلی ناشی از ناهمخوانی بین عرضه و تقاضای کالا یا خدمت است و در بحث آب هم باید دید که این عرضه و تقاضای آب به چه صورت است هر چند در بخش عرضه، آب به وسیله طبیعت و نعمات خداوند پدید می‌آید که می‌توان حاصل آن را به بخش آب‌های سطحی و زیرزمینی تقسیم کرد.

وی افزود: اگر بارش در استان کرمان را نزدیک به ۳۰ میلیارد متر مکعب در نظر بگیریم نزدیک به دوسوم آن تبخیر می‌شود و بخش باقیمانده، خود به شاخه‌های متعددی همچون روان آب‌ها، آب‌های زیرزمینی و آب‌های هدر رفته تقسیم می‌شود. آب‌های زیرزمینی طی سال‌های متمادی ذخیره شده است و با ورود تکنولوژی که من آن را «تکنولوژی استفاده از آب‌های پنهان» می‌گویم این آب در حال استحصال شدن است، این آب طی میلیون‌ها سال ذخیره شده و در یک دوره بیش از ۳۰ ساله قسمت عمده‌ای از این آب برداشت شده است.

وی عنوان کرد: در بخش عرضه، دو بحث پیش رو است، اول اینکه آیا اضافه برداشتی که طی این سال‌ها اتفاق افتاده را باید جبران کنیم؟ باید در این قسمت تعادل بخشی صورت گیرد یعنی به اندازه‌ای آب برداشت کنیم که به همان اندازه آب ذخیره شود و روزی بتوان گفت طی یک دوره پنج ساله موفق شده‌ایم که یک تعادل بخشی ایجاد کنیم، به عنوان مثال در سال ۱۴۰۰ افتخار می‌کنیم که ما یک میلیارد بیلان منفی در طی سی یا چهل سال گذشته را کنترل کرده‌ایم، تازه بعد از دستیابی به این موضوع به نقطه سر خط رسیده‌ایم و می‌توان گفت که ما برنامه‌ای داریم تا قسمتی از آب‌هایی که برداشت شده است را جبران کنیم.

مهرابی خاطر نشان کرد: البته همه می‌دانند که قسمتی از این جبران شرایط، امکان پذیر نیست زیرا از بین رفتن سفره‌های زیرزمینی و موارد دیگر جایی برای ذخیره آب و تشکیل دوباره آب‌های زیرزمینی نگه نداشته است. وی گفت: برحسب گزارش‌هایی که مسئولان مربوط در جلسات ارائه می‌دهند توانسته‌ایم حدود ۴۰۰ میلیون مترمکعب آب کمتر از دوره‌های قبل برداشت

محمدرضا فرح‌بخش؛ با دکتر حسین مهرابی عضو هیات علمی
دانشگاه شهید باهنر کرمان، پیش از این هم پیرامون مسائل
آب در استان گفت و گو کرده بودیم و این بار برای ارزیابی بیم و
امیدهای پیرامون طرح همیاران آب و سیاست‌گذاری‌های آبی
استان به گفت و گو نشستیم.

دکتر حسین مهرابی گفت: بیش از سی سال است که از واژه‌هایی همچون کم آبی، بحران آب، فاجعه و مشکل آب استفاده می‌کنیم اما روبرو شدن با مفهوم عملیاتی این واژه‌ها در طرح همیاران آب به شکل مطلوبی اتفاق افتاده است لذا اولین باری است که از حالت شعاری به یک مفهوم عملیاتی در حوزه آب رسیده‌ایم که گام بزرگی در این زمینه محسوب می‌شود.

وی افزود: اگر به بندهای شانزده گانه‌ای که در این طرح دیده شده، نگاه کنیم متوجه خواهیم شد که این بندها و اجرای آنها به تعادل بخشی آب در استان کرمان کمک می‌کند و طرح همیاران آب می‌تواند الگویی برای کشور قرار گیرد که باید گفت در این زمینه هم اقداماتی انجام شده است.

وی بیان کرد: می‌توان با ارائه آمار و ارقام صحیح، عدم تعادل در بخش آب را مدنظر قرار داد، یعنی بخش عرضه آب و بخش تقاضای آن را به صورت جداگانه واکاوی کرد و آن وقت به اجرای طرح همیاران آب و نقد آن پرداخت.

وی یاد آور شد: تقریباً تمامی کارشناسان حوزه آب اذعان دارند که اگر تعادل در عرضه و تقاضای آب به وجود نیاید در آینده نزدیک دچار مشکلاتی در بخش کشاورزی همچون کاهش تولید، کاهش عملکرد و کاهش سودآوری خواهیم شد.

عضو هیات علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان ادامه داد: بخش دیگر مشکلات مربوط به مسائل اجتماعی است که مهاجرت و خالی از سکنه شدن روستاها و در پی آن حاشیه‌نشینی در شهرها از جمله آن است، همچنین مشکلات زیست محیطی همچون ریزگردها، تولید گرد و غبار، افزایش دما و نابودی محیط زیست هم از دیگر مواردی است که در پی فاجعه آب به وجود می‌آید.

مهرابی گفت: شاید هنوز همه مردم به اندازه کافی به تمام جنبه‌های این بحران

